

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ 04-2940-639(36661)

"16" лютого 2016 р.

**Народному депутату України
ДЕРКАЧУ А.Л.**

Шановний Андрію Леонідовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя за дорученням Голови Верховної Ради України розглянуто, в межах повноважень, Ваш депутатський запит щодо приведення роботи органів влади України у відповідність до Конституції України та європейських стандартів у сфері прав людини у зв'язку із намаганнями під гаслами боротьби з корупцією порушити право на особисте життя громадян України і право на персональні та конфіденційні дані й повідомляємо таке.

У Конституції України встановлюється, що Україна є правовою державою (стаття 1), права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3), в Україні визнається і діє принцип верховенства права, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8).

Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, викладеної у Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп (справа про постійне користування земельними ділянками), Україна як демократична і правова держава закріпила принцип поваги і непорушності прав та свобод людини, утвердження і забезпечення яких є головним обов'язком держави. Конституційний принцип правової держави вимагає від неї утримуватися від обмеження загальновизнаних прав і свобод людини і громадянина та передбачає встановлення правопорядку, який повинен гарантувати кожному утвердження і забезпечення прав і свобод (абзаци перші підпунктів 5.3 і 5.4 пункту 5 мотивувальної частини).

Згідно з частинами першою та другою статті 32 Основного Закону України ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України; не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Зазначеним конституційним положенням Конституційним Судом України дано офіційне тлумачення. Так, Конституційний Суд України вважає, що інформація про особисте та сімейне життя особи (персональні дані про неї) – це будь-які відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована, а саме: національність, освіта, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, матеріальний стан, адреса, дата і місце народження, місце проживання та перебування тощо, дані про особисті майнові та немайнові відносини цієї особи з іншими особами, зокрема членами сім'ї, а також відомості про події та явища, що відбувалися або відбуваються у побутовому, інтимному, товариському, професійному, діловому та інших сферах життя особи, за винятком даних стосовно виконання повноважень особою, яка займає посаду, пов'язану зі здійсненням функцій держави або органів місцевого самоврядування. Така інформація про фізичну особу та членів її сім'ї є конфіденційною і може бути поширена тільки за їх згодою, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Даючи офіційне тлумачення положень частин першої, другої статті 32 Конституції України у системному зв'язку з частиною другою статті 34 цієї Конституції, Конституційний Суд України дійшов висновку, що збирання, зберігання, використання та поширення державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами конфіденційної інформації про особу без її згоди є втручанням в її особисте та сімейне життя, яке допускається винятково у визначених законом випадках і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (абзац п'ятий підпункту 3.3. пункту 3, абзац четвертий пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України).

Зважаючи на викладене, положення Закону України «Про запобігання корупції» щодо забезпечення відкритого цілодобового доступу до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на офіційному веб-сайті Національного агентства, який надається шляхом можливості перегляду, копіювання та роздруковування інформації, а також у вигляді набору даних (електронного документа), організованого у форматі, що дозволяє його автоматизоване оброблення електронними засобами (машинозчитування) з метою повторного використання, без згоди членів сім'ї чи третіх осіб, інформація про яких зазначена в декларації суб'єкта декларування, є сумнівними з точки зору їх відповідності Основному Закону України.

Проте надати остаточну і безспірну відповідь щодо конституційності тих чи інших положень Закону України «Про запобігання корупції» може

лише єдиний орган конституційної юрисдикції нашої держави – Конституційний Суд України.

Наразі, за інформацією розміщеною на офіційному веб-сайті Конституційного Суду України, на розгляді колегії суддів Конституційного Суду України знаходиться конституційне подання 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень абзацу чотирнадцятого частини першої статті 1, пункту 3 частини першої статті 3, пункту 2 частини першої статті 12, пункту 2 з приміткою 1, пунктів 3, 8, 9, 10, 11 частини першої статті 46, частини третьої статті 46, абзаців другого, третього частини першої статті 47, частин першої, третьої статті 50, статті 51, частини другої статті 52, підпункту 3 пункту 3 частини п'ятої Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700–VI, статті 3661 Кримінального кодексу України.

З повагою

Голова Комітету

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name R.P. Knyazevich.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ